

ALGEMEEN BESTUUR

Betreft: Informerend Programma: 2. Voldoende en gezond water
Portefeuillehouder: Wiersema
Route: DB-AB

Onderwerp

Voortgang programma Watererfgoed 2024-2033

Bijlagen

Geen

1. Kennisnemen van

De voortgangsrapportage van het programma Watererfgoed 2024–2033.

2. Inleiding

Als Waterschap Noorderzijlvest koesteren we ons watererfgoed en het landschap waarin dat erfgoed zichtbaar is. Waterbeheer heeft een bepalende rol gespeeld in de geschiedenis van ons gebied en in de ontwikkeling van het landschap zoals we dat vandaag kennen. Het erfgoed van het waterschap is daarmee niet alleen een belangrijk onderdeel van onze eigen identiteit, maar ook van die van de regio en haar inwoners.

Dit erfgoed behoort immers toe aan ons allemaal. Het vertelt het verhaal van ons gebied en draagt bij aan de beleving van iedereen die hier woont, werkt en recreëert. Daarom zetten wij ons in voor zorgvuldig beheer, goed onderhoud en een blijvende toegankelijkheid van deze cultuurhistorische waarden. Dankzij het beschikbare budget kunnen wij het watererfgoed behouden, zichtbaar maken en het verhaal van ons gebied ook voor toekomstige generaties toegankelijk houden.

In augustus 2020 heeft het Algemeen Bestuur met de vaststelling van de cultuurhistorische beleidsnota *‘Anker in een veranderende wereld’* de ambitie uitgesproken om cultuurhistorische objecten duurzaam in stand te houden. Om inzichtelijk te maken welke maatregelen en investeringen nodig zijn om deze ambitie te realiseren, is het programma Watererfgoed opgesteld. Dit programma, vastgesteld door het Algemeen Bestuur in april 2024, bevat een prioritering van de te restaureren en onderhouden objecten en een raming van de benodigde middelen voor de periode 2024–2033.

3. Kernboodschap

Sinds de vaststelling van het beleid is gestart met de uitvoering van het programma. De uitvoering verloopt volgens planning en binnen de afgesproken budgetten. Zowel investerings- als exploitatieprojecten zijn gestart of in voorbereiding. Subsidies (SIM en Investeringskader Waddengebied) worden optimaal benut. Er zijn geen bestuurlijke knelpunten te melden.

4. Aanpak en voortgang

4.1 Investeringsprojecten:

De oorspronkelijke prioritering (rijksmonumenten en actieve functies) wordt gehanteerd, maar in tijd kan daarop worden afgeweken in verband doordat:

- zich subsidiemogelijkheden voordoen;
- de technische staat van een object daartoe aanleiding geeft;
- de omvang van de werkzaamheden verandert.

Overzicht investeringsprojecten 2025–2027:

Project	Periode	Status
Gemaal De Waterwolf	2025	Restauratie dak, oplevering 2025, afgerond
Sluizencomplex Aduarderzijen	2025	Aanvullend plusonderdelen, oplevering 2025, afgerond
Sluis Schaphalsterzijl	2025	Restauratie metsel- en voegwerk en conservering staalwerk, uitvoering, oplevering 2025, afgerond
Waarhuis Schaphalsterzijl	2025–2026	Restauratie kapschuur en gevel voorhuis: herstel dakconstructie, metsel-, voeg-, stuc-, zink/lood- en schilderwerk, start uitvoering 2025, oplevering 2026
Wachter met vloeddeurtjes Oudeschip	2025–2026	Restauratie metsel- voegwerk, houten sluisdeur en conservering staalwerk, start uitvoering 2025, oplevering 2026
Oude Sluis Noordpolderzijl	2025–2026	Restauratie houten sluisdeuren, gedenksteden, baggeren, start uitvoering 2025, oplevering 2026
Klief Warfummermaar	2025–2026	Restauratie metsel- voegwerk, conservering staalwerk en houten sluisdeuren, start uitvoering 2025, oplevering 2026
Sluizen Veenhuizen	2025–2026	Restauratie diverse sluizen, metsel- en voegwerk, conservering staalwerk, sluisdeuren, inlaat, voorbereiding 2025, start uitvoering en oplevering 2026
Waarhuis Schouwerzijl	2026	Interne verbouwing natte ruimte, omzetting trap, voorbereiding, start uitvoering en oplevering 2026
Gemaal De waterwolf	2026-2027	Restauratie metsel- voegwerk van in- en uitstroomvoorzieningen, loopbrug/kroosreiniger, betonherstel kelder, voorbereiding 2026, start uitvoering en oplevering 2027
Waarhuis Aduarderzijen	2026-2027	Restauratie voorhuis en schuurkap, metsel-, voeg-, stuc-, zink- en schilderwerk, isolatie, asbestsanering, voorbereiding 2026, start uitvoering en oplevering 2027
Rioolgemaal Damsterdiep	2026-2027	Restauratie voorhuis en schuur: herstel metsel-, voeg-, stuc-, zink/lood- en schilderwerk, voorbereiding 2026, start uitvoering en oplevering 2027

Foto: officieel moment inhangen houten sluisdeuren Oude Sluis Noordpolderzijl

Foto: restauratie kapschuur en gevel voorhuis Waarhuis Schaphalsterzijl

Besteding investeringsprojecten:

- 2025: ca. besteed € 550.000 (van begrote € 910.000; restant (€ 360.000 naar 2026)
- 2026: ca. prognose € 360.000 en € 1.040.000 (verwachting binnen begroting)
- 2027: ca. prognose € 1.040.000

Subsidies: € 350.000 via Investeringskader Waddengebied 2026 + jaarlijkse SIM-bijdragen.

4.2 Exploitatieprojecten

Vanuit exploitatie worden de werkzaamheden voor 2026 voorbereid en komen of zijn in uitvoering. Waar nodig met restauratiearchitect.

Overzicht exploitatieprojecten 2026:

Project	Periode	Status
Gedenksteden Oost-, West- en Boerenpolder	2026	Restauratie herstel metsel- en voegwerk, uitvoering en oplevering 2026
Graven Menkeweer	2026	Aanvullend herstel graven, uitvoering en oplevering 2026
Gemaal De Waterwolf	2026	Interne verbouwing kantine, voorbereiding, start uitvoering en oplevering 2026
Wetsingesluis en brug	2025-2026	Conservering staalwerk en herstel, oplevering 2026
Steentilbrug	2026	Restauratie herstel metsel- en voegwerk, uitvoering en oplevering 2026

Besteding exploitatieprojecten:

- 2025: besteed ca. € 250.000
- 2026: ca. € 245.000 (verwachting binnen begroting)
- 2027: ca. € 230.000

Subsidies: Jaarlijkse SIM-subsidie.

5. Afronding

Het programma Watererfgoed 2024–2033 verloopt volgens planning. De budgetten, prioriteiten en subsidiemogelijkheden worden doelmatig ingezet. De aangepakte objecten zijn opnieuw toegankelijk en zichtbaarder voor bezoekers.

Er zijn momenteel geen bestuurlijke besluitpunten; wel blijft voortdurende aandacht voor subsidieverwerving en risicobeheersing van belang.